

Кокліко

КУПИТИ

2014 рік. В Україні війна. Молодий фінансист із європейською освітою втрачає кохану і пакує валізи до Швейцарії. У день відльоту друг дитинства пропонує йому високу посаду в Адміністрації Президента. Здавалося б, справи державної ваги відсунуть на задній план особисту драму героя. Тим часом справжні драми в його житті щойно починаються...

Павло
Матюша

Кокліка

*Павло
Матюша*

Кокліко

Роман

УДК 82-3

М 33

Матюша, Павло

Кокліко : роман / Павло Матюша. – Чернівці : Книги – XXI, 2020. – 304 с.

ISBN 978-617-614-287-4

2014 рік. В Україні війна. Молодий фінансист із європейською освітою втрачає кохану і пакує валізи до Швейцарії. У день відльоту друг дитинства пропонує йому високу посаду в Адміністрації Президента. Здавалося б, справи державної ваги відсунуть на задній план особисту драму героя. Тим часом справжні драми в його житті щойно починаються...

Видано у співпраці з Літературною агенцією OVO

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

ISBN 978-617-614-287-4

© Книги – XXI, 2020

© Павло Матюша, 2020, *текст*

© Анна Стьопіна, 2020, *обкладинка*

Kokniko

Востаннє ми приїжджали на Синевир на початку літа. На Сході вже почалася війна, але була вона дуже далеко,десь поза межами нас. Із Веронікою я переживав своє власне прощання зі зброєю.

Нам було тоді так добре, що сосни довкола озера при-нишкли, і тиша була нашим єдиним співучасником. Вероніка сміялася і, як завжди, занурювалася в мій мозок – завиграшки, звичайними словами. Я не противився. Радів кожній миті з нею. Перед тим ми посварилися, і тепер задоволення від примирення тримало мене чи не в більшій напрузі, ніж емоції від скандалу. Я боявся, щоб зайвий шелест трави чи шурхіт вечірніх крил не зруйнували ідилії, тому зосереджено мовчав і вбирав її сміх. Ми трималися кінчиками пальців, щоб відчувати переливи енергії з одного тіла в інше. Кращого відзначення річниці годі було й вигадати. Я навіть поривався запропонувати Вероніці вийти заміж. Але лише у своїй уяві.

Тоді почулося торохтіння машини. За хвилю на березі з'явилося четверо людей. То була родина: батько, мати, доросла донька та її чоловік. Вони голосно розмовляли – ми не могли не почути. Батько злився.

– Курва, от курва! За що ці хлопці мають вмирати!? Я, курва, тепер маю доставити його матці. А він же був єдиною дитиною.

– Вона так за ним побивалася, коли їх туди відправили... – додала донька.

– Дев'ятнадцять років! Оце дзвонив коли, казав, що ховаються по окопах, бо нема чим стріляти, курва! А звідти постійно криють «градами». Тепер треба якось його доставити, бо так і буде лежати в морзі. Курва!

– Як же ви збираєтесь його везти? – поцікавився зять, молодий чоловік з ріденькими вусиками, який, певно, також відчував провину, що когось уже мають доставляти, тоді як він стоїть над Синевиром у теплу літню пору.

– Не твоє, курва, діло! Якось доставлю. Поїхали! Нам ще до Долини їхать і їхать, – батько, певно, нікому не довіряв керма своєї «лади».

Родина пішла. Із-за дерев ще кілька разів почулося слово «курва». Я так і не збагнув, навіщо вони приїжджали. Молодші дивилися на озеро хіба що крадькома, поки батько не бачив, та й то – хвилин п'ять, не більше. Заторохтів слабенький двигун, і війна поїхала собі, знову віддалившись від нас. Ми теж зібралися до готелю, бо ставало надто холодно. До того ж треба було виспатися перед дорогою до Києва, де за два дні Вероніка мала стати хрещеною матір'ю.

Спогади душать мене, зокрема й своєю красою. З Веронікою ми познайомилися саме на Синевирі. Це було

неначе в іншому житті – у тому житті, в якому мене розлучили з братом.

Ми зустрілися невдовзі після мого повернення до України. У день нашого знайомства я не розрахував час і не встиг виїхати в Тур'ю Пасіку, де на мене чекали друзі. Довелося заночувати, а перед сном я вирішив прогулятися. Вона сиділа край води на плоті, яким удень катили туристів. У мене був гарний настрій, тому я почав з початку:

– Гарно, правда?

– Так, – відказала вона, і я відчув, що її голос створено для мене.

– Хочете покататися? – запитав. Узагалі, я не мав звички звертатися до однолітків на ви, але від неї віяло такою силою, чимось таким споконвічним, що я не міг ніяк по-іншому це підкреслити.

– Було б непогано, проте місцевий Харон уже пішов, – сказала вона. – Тому я просто сиджу на березі й насолоджуюся заходом сонця. Ще встигну на той берег. – І усмінулася.

Ми говорили про все на світі, а найбільше про літературу, молодого Тичину і Гофмана, Вайлда і Гемінґвея. Ніколи я ще не був таким вдячним тьоті Майї за її невідступні намагання привчити мене до книжок.

Потім Вероніка запитала, чим я займаюсь. Я був молодим магістром із французькою освітою, а також дипломатом, що тільки-но повернувся з Бельгії. Мріяв про велику кар'єру. Багато їздив світом і, правду кажучи, нічим не переймався.

Вона виявилася крутішою за мене. Вчилася в Бостоні, працювала в стратегічному консалтингу, зналася на таких речах, які мені хіба що снилися. Втім, ми інстинктивно уникали професійних тем. Я намагався бути смішним, і мені це іноді вдавалося. Десь за пів години ми вже знали імена одне одного. Щоправда, я кілька разів за вечір, забувши, називав її Анжелікою. Вона не ображалася, тільки сміялась.

Ще на плоті Вероніка пригорнулася до мене. Це трапилося природно й невимушено. Крім нас і тиші, довкола не було жодної душі. Ставало холодніше. Ми пробули на озері, допоки дрижаки ночі не прогнали нас на берег. Я обійняв її, нібито щоб зігріти, і страшенно радів нічній свіжості. Хвилин десять ми стояли і мовчки дивилися на чорні смереки, що підступили до самої води, круглу чорну гору вдалині, сіро-чорне плесо перед нами. Яскраві цятки на небі складалися в сузір'я. Її волосся пахло гірськими травами.

– Не хочеться йти...

– Мені також, – прошепотіла Вероніка. – З теплими речами побули б ще трохи. І чому я така дурна?

– Це я дурний. Взяв би щось – і міг би тебе зігріти, щоб ти залишилась.

– Проведеш мене до готелю? Самій страшно йти лісом цілий кілометр.

– Звичайно. До того ж без тебе тут не лише холодно, але й сумно, – мої пальці перебирали її футболку. Вероніка була не проти.

– Ну ходімо, – сказала вона і взяла мене за руку.

Ми йшли неквапно, інколи зупинялися в повній темряві, щоб довше побути разом. Ніхто з нас не знав, чи ми ще колись побачимося. Вероніка збиралася на кілька місяців до Австралії, де в неї був консалтинговий проєкт. Я нічого не знав про її особисте життя і не хотів знати. Ми обоє особливо гостро переживали момент, і від того слова наші звучали здавлено.

– Ти так говориш, наче змерз, – сказала вона.

Замість відповіді, я почав розповідати про свої мрії. Про те, що хочу, аби літо тривало чотири місяці, і ще з дитинства маю план організувати кінофестиваль оупен-ейр на березі моря.

– Мрійнику, – усміхнулася вона, – я буду називати тебе мрійником.

– Мені гарно з тобою, – відповів я.

– Мені теж. Не йди сьогодні.

Я заплющую очі й знову бачу її. Ми йдемо вниз Андріївським узвозом, заходимо до кав'ярні на розі. Мені боляче від того, що ми давно не разом. Це – як фантомні болі. Її немає поруч, проте болить.

Коли швидка забирала тіло, я ще сподівався, що вона виживе. Молився, шарпався, благав. Потім довго сидів удома, хотів напиться, але так і не взявся за склянку. Пам'ятаю тільки, як немилосердно світило сонце, як воно заглядало до нашої квартири і сповзало вниз по картині жовтим променем.

Якось ми захотіли прогулятися Люксембурзьким садом. Раніше ніколи не бували там разом, бо завше знаходили цікавіші заняття. Я страшенно любив цей парк і провів там не одну годину, студіюючи фінанси, теорію ігор та інші дисципліни. Того дня ми надто затрималися у кав'ярні на одній із менших вуличок біля бульвару Сен-Мішель. У мене там була знайома барменка з Грузії, яка вмикала мені українську музику, коли я заходив до неї. Але цього разу замість неї був не надто гречний, хоч і коректний кельнер. Ми пили коктейлі, бо потрапили якраз на «щасливу годину». Вероніка час від часу нагадувала, що витрачено вже двадцять, тридцять, сорок євро – попри те, що кожен третій напій був безкоштовним.

Виявилося, що я не можу підвестися, і вона мусила тягти мене, як пораненого бійця з поля бою. Ми вирішили дійти-таки до входу в Люксембурзький сад. Нашу увагу привернула виставка фотографій на його огорожі. Звичайні люди з різних епох і різних країн. Інженер з Марокко, чорношкіра жінка з кошиком на голові десь у джунглях Камеруну, японець на самому кратері вулкана, самогубець перед стрибком у Нью-Йорку – безліч облич, поглядів, ситуацій. Вероніка дуже втомилася і попросилася посидіти. Ми роззулися, обперлися на паркан, пішов дощ. П'яні, ми почали цілуватися і безсоромно обіймати одне одного. Краєм ока я помітив нарешті паркові ворота. Мабуть, то був найнахабніший секс на лавці під хлюпіт дощу та фонтана Медічі. Ігуана – чи що воно таке – лила

з рота струмись води і дивилася на нас, мокрих до нитки. Я спершу не міг розслабитися, але Вероніка була невблаганна, так наче це вона випила усі ті коктейлі. Нечисленні перехожі, що підтюпцем втікали від літньої зливи, вдавали, що нічого не бачать. Було гарно. Врешті-решт нас вгледі охоронці. Але їм не хотілося змокнути, ганяючись за щасливими порушниками громадського спокою. Тому вони лише погрозливо засвистіли. Втікаючи, ми стрибали по калюжах, бігли алеями і хотіли ще зробити селфі навпроти Люксембурзького палацу, однак хляпало занадто, щоб витягувати телефон.

Пригадую, десять років тому, перед від'їздом до Парижа, на чистому небі нізвідки з'явилися грозові хмари, і вперіщило так, аж асфальт зник під потоками води. Я тоді вагався між Францією й Америкою. Хотів навчатися у відомому університеті з історією. І під той дощ схилився до найгарнішого міста у світі, про що не пошкодував. Так ми й роз'їхалися: Костя до Лондона, а я до Парижа.

У дитинстві я завжди був королем вечірок. І в підлітковому віці теж. Тьотя Майя казала, що з мене вийде новий Елвіс. Я наївно вірив. Пізніше, уже коли потрапив до Парижа, влився у середовища, спробував майже все, що можна спробувати, й остаточно зрозумів, що життя прекрасне.

Правда, Елвіс залишився поза моїми смаками. Тьоті Майї я цього не скажу, бо вона померла. Я любив її, хоча це й не важливо.

Спогади дарують якусь болісну приємність. Таку ж, як і, наприклад, убивання часу. Інколи ми з Веронікою цілими днями не торкалися одне одного. Кохатися, їсти, гуляти, бачитися з будь-ким набридало. Тоді ми замикалися вдома і проводили час мовчки. Проводили, як проводять похорон. Кожен із нас розумів (мені здавалося, я – особливо гостро), що тут і зараз минає наше життя, його найкращі миті, але ми просто дивилися в стелю. Вероніка періодично зникала на кухні, заварювала каву і поверталася з двома горнятками. Я автоматично пив несолодку каву, не казав навіть «дякую». Це був ритуал. Кожен грав свою роль, і якби я заговорив, то все б зіпсував. Ми займалися жертвопринесенням часу, хоч і ніколи про це між собою не розмовляли.

У нас вдома висіла моя улюблена картина, яку я колись купив у пари планокурів у Камеруні. Чоловік і дружина курили і малювали. В один з їхніх постійно щасливих днів вони й намалювали її. Дівчину, що на полотні випромінювала екстракт щастя. Вона була позначена схематично, радше кількома бурими мазками на помаранчевому тлі. Глядач мусив сам усе додумати, бо фігура могла належати як людині, так і підйомному кранові. Однак автори попіклувалися про мене і назвали своє творіння. «Мить

щастя». Ось така помаранчево-бура мить. Картина була величезна. Десь півтора метра на метр. Повернувшись із центральноафриканського відрядження, я почепив її спершу у своїй вітальні в Брюсселі, а тоді вже, перебираючись до Києва, особливо пильнував, щоб не забути полотно. Заради нього викинув якісь кросівки і куртки, бо воно не поміщалось в багаж. Удома першим ділом обрамив картину і помістив навпроти дивана, де в години часовбивства втуплювався в ту постать. Вероніка сідала поруч і також розглядала грубі мазки, накладені по діагоналі зверху вниз у кілька шарів, чи вдавала, що розглядає. Ми так і називали її: *наша картина*.

За шість місяців до аварії ми з Веронікою обоє подалися в женеvський офіс на одну й ту ж посаду. Мене запросили на співбесіду першим, а потім довго не відповідали. Коли Вероніка отримала таке ж запрошення, це майже означало кінець для мене. Тоді я супроводжував її у дводенній поїздці на живе інтерв'ю. Мене пекла заздрість, проте я мовчав. Ми знову мали пересадку в Парижі, взяли таксі й поїхали в центр, буквально заради кількох годин. Я підгадав з рейсами так, щоб у кафе була щаслива година. Грузинської кельнерки знову не було, але й без неї я добряче випив. Дорогою в «Шарль-де-Голль» ми з Веронікою цілувалися в таксі: я – несамовито, вона – розслаблено. Мене мучило, що вона зовсім не хвилюється, відчувається впевнено. В аеропорт ми потрапили

із запізненням. Наша посадка на рейс уже закінчилась. Довелося довго вмовляти і пояснювати, як нам важливо вилетіти до Женеви. Я перейшов на крик. Вони ледь не викликали поліцію, але все ж пустили в літак завдяки дипломатичності Вероніки. Наступного дня вона проходила інтерв'ю – невиспана, з болем голови. Якби їй надіслали відмову, вона б не дуже й засмутилася.

Вероніка отримала підтвердження з Женеви відразу після повернення із Синевіру. За планом, якби кадрову м'ясорубку пройшов принаймні хтось із нас, інший мав просто жити і творити порядок, у цьому місці заслання Цезаря, аж доки підвернеться якась робота. У нас було чітке бачення, гарні резюме і молодість.

– Любий, як гарно! Я пройшла! – закричала вона і впала мені в обійми.

– Так, так, – сказав я і поцілував її у чоло. – Вітаю!

Щось усередині мене, дуже маленьке, не хотіло її вітати. Комизилося, викручувалося і зморщувалося. Увесь день Вероніка пурхала, не торкаючись землі. Навіть коли заварювала мені чай. Я сьорбав і всіляко переконував себе, що радий за неї.

– Любий, купимо потриманий кабріолет? – мріяла вона. – Ти підвозив би мене на роботу, а тоді б їхав у Монтре пити каву...

– Добре.

– А ще станемо на сноуборд.

– На сноуборд не хочу.

– Гарзд, любий, – вона намагалася вигадати щось добре персонально для мене, проте я не піддавався.

Врешті-решт Вероніка втомилася. Вона сіла навпроти, силоміць узяла мої руки у свої:

– Розумію, що це для тебе стрес. Прийняти це не так просто. Ти заслуговуєш і обов'язково отримаєш свою роботу. Я в тебе вірю, інакше б не була з тобою.

– Дякую, мала, – я хотів вивільнити долоні, та вона не дала, стиснувши їх ще міцніше.

– Що будемо робити?

– Піду пройдуся. Вибач. – Я швидко зібрався і вийшов.

У барі через дорогу знайшлося місце скраю біля вікна, яке я облюбував ще колись, відразу після відкриття закладу. Повернувся ввечері. Вероніка чекала у спальні. Глянула на мене без докору.

– Будеш чай? – запитала.

Я знову пив чай, почуваячись так, наче був не вечір, а ранок, і те підтвердження щойно прислали. Ми мовчали. Я знав, що першим не заговорю нізащо в світі, хоча всюди і завжди міг зав'язати розмову із будь-ким. Але не того вечора. Вероніка також мовчала. Ми так і лягли спати, не знявши з себе кожен свого стану.

– Доброго ранку, мрійнику, будеш каву? – розбудив мене її голос. – Зварю в турці, як ти любиш.

– Так, гарна ідея.

Це її наснажило, і вона поцілувала мене. Вчорашнє минулося. За чверть години ми пили запашну каву з холодними круасанами. Вероніка намагалася планувати, багато сміялася. Ми збиралися опівдні на хрестини, де вона вперше мала стати хрещеною матір'ю. Після кави вона пішла збиратися, а я ще трохи посидів у кріслі. Вероніка

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ